

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě, pobočka v Olomouci, rozhodl samosoudkyní JUDr. Zuzanou Šnejdrovou, Ph.D., v právní věci žalobce **L. Š.**, bytem M. nám. 8, U., zastoupeného Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Praha, Na Zlatnici 301/2, proti žalovanému **Krajskému úřadu Olomouckého kraje**, se sídlem Olomouc, Jeremenkova 40a, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 4. 2015, č. j. KUOK 35638/2015, **ve věci přestupku**,

t a k t o :

I. Rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 14. 4. 2015, č. j. KUOK 35638/2015, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 11.228 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Jaroslava Topola, advokáta se sídlem Praha, Na Zlatnici 301/2.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, kterým bylo zamítnuto pro opožděnost jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Olomouce, Odboru agendy řidičů a motorových vozidel (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 17. 2. 2015, č.j. SMOL/036002/2015/OARMV/DPD/Pri, kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupků podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 a § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“), kterých se měl dopustit tím, že dne 3. 7. 2014 v 15:12 hodin v Olomouci na ulici Tovární, ve směru jízdy k ulici Lipenská, při řízení motorového vozidla tovární značky Mercedes Benz, registrační značky X, překročil nejvyšší dovolenou rychlost pro jízdu v obci, stanovenou zvláštním právním předpisem na 50 km/hod, kdy vozidlu byla silničním laserovým rychloměrem MicroDigiCam LTI naměřena rychlost 67 km/hod, po odečtení možné odchylky měřícího zařízení nejméně 64 km/hod, čímž překročil nejvyšší dovolenou rychlost stanovenou zvláštním právním předpisem v obci o 14 km/hod, a dále tím, že dne 20. 7. 2014 v cca 16:40 hodin v Olomouci na ulici Zolova, ve směru jízdy k ulici Jižní, nebyl jako řidič motorového vozidla tovární značky Mercedes Benz, registrační značky X, za jízdy připoután bezpečnostním pásem a současně u sebe při řízení neměl osvědčení o registraci vozidla. Svým jednáním porušil ustanovení § 18 odst. 4 a § 6 odst. 1 písm. a) a odst. 8 písm. b) zákona o silničním provozu. Za tyto přestupky mu byla dle ustanovení § 125c odst. 4 písm. f) zákona o silničním provozu v souladu s ustanovením § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, uložena pokuta ve výši 2.300 Kč, a dále povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1.000 Kč.

Žalobce s rozhodnutím žalovaného nesouhlasí. Namítá, že rozhodnutí považuje za nezákonné, neboť žalovaný nesprávně posoudil včasnost podaného odvolání, konkrétně lhůtu stanovenou dle § 37 odst. 4 správního řádu pro potvrzení podání učiněném prostřednictvím veřejné datové sítě bez použití uznávaného elektronického podpisu. Žalobce uvedl, že dne 30. 3. 2015 správnímu orgánu I. stupně doručil v elektronické podobě podání podepsané zaručeným elektronickým podpisem. Tímto podáním potvrdil odvolání doručené správnímu orgánu I. stupně dne 23. 3. 2015 v elektronické podobě bez použití zaručeného elektronického podpisu. Vzhledem k tomu, že konec lhůty k potvrzení takového podání připadl na sobotu, stal se posledním dnem lhůty v souladu s § 40 odst. 1 písm. c) správního řádu nejbližší pracovní den, tedy pondělí 30. 3. 2015. Na odvolání je tedy nutno nahlížet jako na podané dne 23. 3. 2015, tedy včas.

Žalovaný ve svém písemném vyjádření k žalobě uvedl, že lhůta pro potvrzení podání dle ustanovení § 37 odst. 4 správního řádu je lhůtou hmotněprávní, tedy propadnou, jejíž zmeškání nelze prominout, a nelze ji tudíž ani posuzovat dle ustanovení § 40 odst. 1 písm. c) správního řádu. Dle názoru žalovaného elektronický podpis nemůže existovat sám o sobě, ale jen ve vazbě na konkrétní elektronické podání, které bylo v posuzované věci učiněno v zákonem stanovené lhůtě. Potvrzení tohoto podání má význam pro zachování lhůty podání zaslaného e-mailem bez

zaručeného elektronického podpisu, neboť teprve pokud je podání tímto způsobem ve lhůtě pěti dnů doplněno, je perfektní. Žalovaný v neposlední řadě poukazuje na obstrukční postup obecných zmocněnců v přestupkových věcech. Uvádí, že i postup zmocněnce v dané věci byl zaměřen pouze na zpochybnění doručení odvolání s cílem znemožnit řádné projednávání věci v jednoroční prekluzivní lhůtě, což lze dovodit i ze skutečnosti, že podání doručené správnímu orgánu I. stupně e-mailem bez použití zaručeného elektronického podpisu a následné potvrzení podání opatřeném zaručeným elektronickým podpisem, bylo učiněno ze stejné e-mailové adresy, z čehož žalovaný dovozuje, že žalobce mohl své původní podání opatřit zaručeným elektronickým podpisem hned napoprvé. Jednání obecných zmocněnců, kteří často podávají odvolání proti rozhodnutí správních orgánů I. stupně elektronicky bez použití zaručeného elektronického podpisu, která následně až po pěti dnech doplňují a domáhají se uznání podání odvolání jako podání perfektního s odkazem na ustanovení § 40 odst. 1 písm. c) správního řádu, je pouze jejich procesní taktikou. V tomto směru navíc odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2015, č. j. 1 As 16/2015 – 30. Žalovaný tak považuje žalobu za nedůvodnou a navrhl její zamítnutí.

Ze správního spisu soud zjistil, že rozhodnutí, kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání výše popsaných přestupků, bylo doručeno zmocněnci žalobce fiktivně dne 6. 3. 2015. Dne 23. 3. 2015 zaslal žalobce prostřednictvím svého zmocněnce správnímu orgánu I. stupně e-mailem odvolání bez použití uznávaného elektronického podpisu. Dne 30. 3. 2015 bylo správnímu orgánu I. stupně doručeno zmocněncem žalobce e-mailem totéž podání, opatřené uznávaným elektronickým podpisem. Usnesením ze dne 31. 3. 2015 správní orgán I. stupně vyzval zmocněnce žalobce, aby do pěti dnů od doručení tohoto usnesení doplnil své podání o údaj, v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo. Toto usnesení převzal žalobce osobně dne 9. 4. 2015. Rozhodnutím žalovaného ze dne 14. 4. 2015 bylo odvolání žalobce zamítnuto jako opožděné s odůvodněním, že k odvolání podanému zmocněncem žalobce dne 23. 3. 2015 e-mailem bez použití uznávaného elektronického podpisu, které nebylo do pěti pracovních dnů potvrzeno ani doplněno, přihlížet nelze, přičemž správní orgán I. stupně se měl zabývat až odvoláním opatřeným uznávaným elektronickým podpisem a podaným zmocněncem žalobce dne 30. 3. 2015, tedy po uplynutí lhůty pro podání odvolání.

Krajský soud nejprve dospěl k závěru, že žaloba je včasná, podána oprávněnou osobou, přípustná a jsou splněny veškeré podmínky pro její projednání. Soud poté přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v rozsahu žalobních bodů v souladu s dispoziční zásadou [§ 75 odst. 2 věta první zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)], přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Soud rozhodoval o věci samé bez jednání, když oba účastníci řízení s tímto postupem souhlasili (ustanovení § 51 s. ř. s.).

Dle ust. § 37 odst. 4 správního řádu podání je možno učinit písemně nebo ústně do protokolu anebo v elektronické podobě podepsané uznávaným elektronickým podpisem. Za podmínky, že podání je do 5 dnů potvrzeno, popřípadě doplněno způsobem uvedeným ve větě první, je možno je učinit pomocí jiných technických prostředků, zejména prostřednictvím dálkopisu, telefaxu nebo veřejné datové sítě bez použití uznávaného elektronického podpisu.

Dle ust. § 40 odst. 1 písm. c) správního řádu pokud je provedení určitého úkonu v řízení vázáno na lhůtu, případně-li konec lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší příští pracovní den; to neplatí, jde-li o lhůtu určenou podle hodin.

Povahou lhůty uvedené v ustanovení § 37 odst. 4 správního řádu se již opakovaně zabýval Nejvyšší správní soud. V svém rozsudku ze dne 25. 8. 2015, č. j. 6 As 127/2015 – 26 uvedl, že *ustanovení § 40 odst. 1 písm. c) správního řádu dopadá i lhůtu pro potvrzení elektronického podání, které bylo učiněno bez uznávaného elektronického podpisu*. Ke shodnému závěru dospěl Nejvyšší správní soud i ve svém rozhodnutí ze dne 27. 1. 2016, č. j. 3 As 105/2015 – 21, ve kterém dovedl, že *lhůta zakotvená v ustanovení § 37 odst. 4 správního řádu je lhůtou procesněprávní se všemi z toho plynoucími důsledky. Naopak pro tvrzení stěžovatele o hmotněprávní povaze lhůty nenachází zdejší soud žádné opodstatnění. V tomto ohledu lze argumentovat i judikaturou Ústavního soudu, pro který je podstatným znakem k rozlišení charakteru lhůt důsledek, jenž nastane v případě jejich zmeškání (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 3. 2. 2000, sp. zn. III. ÚS 549/99). Mělo-li by tedy zmeškání lhůty za následek zánik hmotného práva, jednalo by se o lhůtu hmotněprávní. V nyní posuzované věci se však o žádné hmotné právo nejednalo, neboť předmětná lhůta se vztahovala k čistě procesněprávnímu úkonu. Procesněprávní povahu lhůty lze nakonec odvodit i z nálezu Pléna Ústavního soudu ze dne 22. 3. 1994, sp. zn. Pl. ÚS 37/93, vyjadřujícího princip, že lhůty stanovené procesním předpisem je nutno považovat za lhůty procesní. Není přitom pochyb, že správní řád je čistě procesní normou. Shora uvedené závěry konečně potvrzuje také závěr č. 121/2012 Poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu (dostupný na adrese www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx). Přestože se daný závěr přímo nezabývá povahou předmětné lhůty, je v něm explicitně uvedeno, že „úkon učiněný dle věty druhé § 37 odst. 4 správního řádu je možno potvrdit nebo doplnit v zákonné pětidenní procesní lhůtě.“ Z uvedených podkladů tedy vyplývá jednoznačný závěr, že povaha lhůty dle § 37 odst. 4 správního řádu jako lhůty procesní vyplývá ze zákona, z judikatorních závěrů, jakož i z teleologického výkladu zákonného ustanovení.*

Krajský soud s ohledem na výše uvedené konstatuje, že žalovaný neinterpretoval ustanovení § 37 odst. 4 správního řádu správně, dovedl-li, že lhůta pro potvrzení podání je lhůtou hmotněprávní, tedy propadnou, a vyloučil tak aplikaci ustanovení § 40 odst. 1 písm. c) správního řádu, v důsledku čehož zamítl odvolání žalobce jako opožděné.

V posuzované věci v souladu s ustanovením § 37 odst. 4 správního řádu připadl konec lhůty k potvrzení elektronického podání neobsahujícího uznávaný

elektronický podpis na sobotu, v souladu s ustanovením § 40 odst. 1 písm. c) správního řádu byl tak posledním dnem lhůty nejbližší příští pracovní den, tedy pondělí. Proto odvolání žalobce ze dne 23. 3. 2015 podané bez uznávaného elektronického podpisu, který jej potvrdil až v pondělí 30. 3. 2015, bylo podáno včas, neboť žalobce jej potvrdil v zákonné lhůtě.

Na tomto závěru nemůže ničeho změnit ani skutečnost namítaná žalovaným, že se jedná ze strany žalobce o obstrukční postup.

Z judikatury správních soudů, zveřejňované na internetových stránkách www.nssoud.cz, je krajskému soudu známo, že mnohé postupy Ing. J., vystupujícího jako obecný zmocněnec v řadě přestupkových řízení v rámci celé republiky, který byl zmocněncem žalobce i v tomto správním řízení, byly již opakovaně označeny Nejvyšším správním soudem za úmyslné protahování řízení a oddalování konečného rozhodnutí ve věci, tj. procesní obstrukce, jež znemožnily zákonem předvídaný plynulý postup žalovaného v řízení. Správním úřadům se v posuzovaných věcech podařilo zejména poukázáním na shodnou procesní taktiku zmocněnce žalobce v jiných řízeních prokázat, že jednání uvedeného zmocněnce obviněného z přestupku směřovalo ke zneužití práva na zastoupení, nikoli k realizaci práva na spravedlivý proces (kupř. odesílání podání z pošty v Libanonu – viz rozsudky Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 As 47/2015, 1 As 16/2015, 1 As 137/2014 či 9 As 34/2015).

Nutno však zdůraznit, že k nepřiznání právních účinků jednání z důvodu zneužití práva může dojít jen ve výjimečných situacích. Nejvyšší správní soud v usnesení rozšířeného senátu ze dne 27. 5. 2010, č. j. 1 As 70/2008-74, publikovaném pod č. 2099/2010 Sb. uvedl: *„zákaz zneužití práva je pravidlo českého vnitrostátního práva, včetně práva veřejného, které vyplývá z povahy České republiky jako materiálního právního státu založeného na určitých vůdčích hodnotách, k nimž vedle úcty ke svobodě jednotlivce a ochraně lidské důstojnosti patří mimo jiné i úcta k harmonickému sociálnímu řádu tvořenému právem a odepření ochrany jednání, které práva vědomě a záměrně využívá v rozporu s jeho smyslem a účelem. Nejvyšší správní soud podotýká, že zákaz zneužití práva je v jistém smyslu ultima ratio, a proto musí být uplatňován nanejvýš restriktivně a za pečlivého poměření s jinými obdobně důležitými principy vlastního právního řádu, zejména principem právní jistoty, s nímž se - zcela logicky - nejvíce střetává.“*

Společným rysem případů, v nichž byla tato zásada aplikována, a obstrukčnímu jednání nebyly přiznány právní účinky, je, že správní orgány nedisponovaly žádnými procesními prostředky, kterými by mohly na obstrukční jednání účastníka, či jeho zmocněnce účinně reagovat. Postupu zmocněnce účastníka proto mohly čelit jedině tak, že mu nepřiznaly právní účinky a považovaly jej za zneužití práva.

Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 2. 7. 2015, č. j. 9 As 37/2015-36: *„Přestože je možné v rámci přestupkového řízení chápat určité procesní strategie některých účastníků řízení jako účelové, neznamená to, že správní orgány povinnosti postupovat v souladu se zákonem.“*

Dle názoru krajského soudu však posuzovaný případ popsané charakteristiky nesplňuje, neboť žalovaný nejenže mohl, ale měl postupovat v souladu se zákonem, který je popsán výše, tj. shledat, že odvolání žalobce bylo podáno včas. Jestliže žalovaný postupoval v rozporu se správním řádem, je zcela nerozhodné, zda bylo podání odvolání bez uznávaného elektronického podpisu náhodné, či zda byl postup zmocněnce žalobce promyšlenou procesní strategií.

Z uvedených důvodů krajský soud zrušil napadené rozhodnutí pro nezákonnost [ust. § 78 odst. 1 s. ř. s.]. Současně krajský soud vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení (ust. § 78 odst. 4 s. ř. s.). Při novém projednání věci je žalovaný vázán právním názorem soudu (ust. § 78 odst. 5 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého procesně úspěšnému žalobci vzniklo vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení. Náklady žalobce tvoří:

a) zaplacený soudní poplatek celkem		3.000 Kč
b) náklady právního zastoupení advokátem		
α) odměna advokáta za zastupování
v řízení ve výši 3.100 Kč bez DPH / /
úkon při těchto úkonech právní služby		
1) příprava a převzetí věci		
2) sepis žaloby	§ 7, § 9 odst. 4 písm. d)
vyhl. č. 177/1996 Sb.
ve znění od r. 2013	6.200 Kč
β) paušální náhrada hotových výdajů
advokáta ve výši 300 Kč bez DPH /
/ úkon při úkonech právní pomoci
vypočtených pod písm. α)	§ 13 odst. 3
vyhl. č. 177/1996 Sb.	600 Kč
γ) DPH 21% z částek uvedených
pod písm.α) – β)		1.428 Kč

Celkem 11.228 Kč.

Soud proto uložil žalovanému zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení tuto částku, a to dle § 64 s. ř. s. ve spojení s § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších změn a doplnění (dále jen „o. s. ř.“) k rukám advokáta, který žalobce v řízení zastupoval. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a o. s. ř., týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s. ř. s., § 159, § 160 odst. 1 o. s. ř.), uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je **m o ž n o** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

V Olomouci dne 29. dubna 2016

Za správnost vyhotovení:
Markéta Chrudinová

JUDr. Zuzana Šnejdrová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně